

Reikningshald haustönn 2024

V-108-REHA

6. kafli

Innra eftirlit á handbæru fé

(Internal control for cash)

Hvað er innra eftirlit ?

Hlutverki innra eftirlits má skipta í tvo meginþætti:

- Reikningsskilapáttur (*accounting controls*): að varðveita eignir (*safeguard assets*) og að tryggja áreiðanlega (*reliable*) skráningu gagna í bókhald.
- Stjórnunarpáttur (*administrative controls*): áhersla á frammistöðumat og fylgni við stefnu fyrirtækis og almenn lög.

Lykilatriði í innra eftirliti

1. Aðgreining starfa (*separation of duties*)
2. Hæfni starfsmanna (*quality of employees*)
3. Heiðarleiki starfsmanna (*bonded employees*)
4. Orlofstaka (*required absences*)
5. Skráðar verklagsreglur (*procedures manual*)
6. Heimild í takt við ábyrgð (*authority and responsibility*)
7. Fyrirframnúmeruð skjöl (*prenumbered documents*)
8. Eftirlit með eignum (*physical control*)

Innra eftirlit með bókhaldskerfum

- Halda nákvæma skrá um hvernig kerfið virkar
- Aðgangstýringar
- Fylgjast reglulega með að kerfið virki rétt
- Eiga afrit af mikilvægum tölvubókhaldsgögnum á öruggum stað
- Takmarka aðgangsorð í kerfið við notendur þess
- Eiga greiðan aðgang að tæknilegri sérfræðipekkingu á uppbyggingu og virkni kerfisins

Ábyrgð stjórnenda í innra eftirliti

- Í 68. gr. laga um hlutafélög nr. 2/1995 segir meðal annars:,*Félagsstjórn skal annast um að nægilegt eftirlit sé haft með bókhaldi og meðferð fjármuna félagsins. Framkvæmdastjóri skal sjá um að bókhald félagsins sé fært í samræmi við lög og venjur og meðferð eigna félagsins sé með tryggilegum hætti.*

Félag um innri endurskoðun á Íslandi - FIE

- **FIE** var stofnað 12. febrúar 2003. Félaginu er ætlað að vera samstarfsvettvangur þeirra sem starfa við innri endurskoðun í fyrirtækjum og stofnunum.
- **Markmið félagsins** er að efla innbyrðis tengsl og kynningu þeirra sem starfa við fagið, vera vettvangur til að styrkja fagleg vinnubrögð við þróun innri endurskoðunar og faglega umræðu ásamt því að vera leiðandi rödd stéttarinnar út á við.
- <http://fie.is/>

Innra eftirlit á handbæru fé

**Þekkja nokkrar aðferðir sem eru
notaðar við innra eftirlit á handbæru fé
*(internal control for cash)***

Hvað er handbært fé?

- Reiðufé (seðlar og mynt)
- Óbundnar bankainnstæður
- Markaðsskuldabréf þar sem innan við þrír mánuðir eru til lokagjalddaga

Sameiginlegt öllum liðum á handbæru fé er að þá má nota án takmarkana til greiðslu í rekstri fyrirtækisins.

Innra eftirlit með innborgunum (*cash receipts*)

- Skrá móttöku handbærs fjár jafnóðum í bókhald
- Stemma reglulega af handbært fé í skv. bankayfirliti við stöðu handbærs fjár í bókhaldi
- Leggja staðgreiðslufé fljótt inn í banka

Notkun bankareikninga (*bank accounts*)

- **Tryggir öryggi:**
 - Fjármunir eru í vörslu banka
 - Hægt er að lágmarka handbært fé sem liggur hjá fyrirtækinu sjálfu
 - Skráning allra færslna vegna handbærs fjár er bæði gerð hjá fyrirtæki og banka
 - Innborganir viðskiptavina berast beint inn á bankareikning fyrirtækis

Innra eftirlit með útborgunum (*cash payments*)

- Aðgreina störf gjaldkera og bókara
- Dæmi um sem ættu ekki að vera á sömu hendi:
 - Samþykki fyrir greiðslu
 - Bókun greiðslu
 - Afhending greiðslu

Bankaafstemming

- Markmið með bankaafstemmingu er að draga fram raunstöðu (*the true cash balance*) í lok viðkomandi reikningstímabils. Slík afstemming gengur út á að finna:
 - Hvað á eftir að skrá á bókhaldsreikninginn „Bankareikningur“, þ.e. bókhaldlykillinn handbært fé hjá fyrirtækinu?
 - Hvað á bankinn eftir að skrá hjá sér?

Vinnublað fyrir bankaafstemmingu

Banki
Óleiðrétt staða banka
Plús + Óframkomið innlegg
Mínus - Óframkomnar ávísanir
Equals = True cash balance

Bókhald
Óleiðrétt staða í bókhaldi
Plús + Innheimtar viðskiptakröfur
Plús + Áfallnar vaxtatekjur
Mínus - Þjónustugjöld banka
Mínus - Innstæðulaus ávísun
Equals = True cash balance

Bankaafstemming

Verkefni

Cash Short and Over “*mismunur í kassa*”

When using a cash register, employees sometimes make mistakes in collecting cash or making change for customers. If the cash register does not reconcile by a small amount at the end of the day, we use an account called cash short and over to force a balance.

Assume a cash register was to have a balance of \$500, but contained only \$499 at the end of the day.

Account Title	Debit	Credit
Cash	499.00	
Cash short and over	1.00	
Sales		500.00

Hlutverk endurskoðenda

- **Að láta í ljós álit sitt á reikningsskilunum.**
 - Álitið grundvallast á endurskoðun sem framkvæmd er í samræmi við góða endurskoðunarvenju þ.e. að leitt sé í ljós að ársreikningurinn sé í meginatriðum án annmarka.

Mismunandi áritanir endurskoðenda

- **Fyrirvaralaus áritun** (*unqualified opinion*): Endurskoðandi kemst að þeirri niðurstöðu að reikningsskilin gefi glögga mynd af rekstri, efnahag og sjóðstreymi í samræmi við lög og reikningsskilareglur.
- **Áritun með fyrirvara** (*qualified opinion*): Endurskoðandi setur fyrirvara um ákveðna liði reikningsskilanna en telur þau að öðru leyti vera í samræmi við settar reikningsskilareglur.
- **Áritun án álits** (*disclaimer of opinion*): Verulegar takmarkanir á að endurskoðandi geti beitt nauðsynlegum endurskoðunaraðgerðum => endurskoðandinn getur ekki látið álit sitt í ljós.
- **Neikvætt álit** (*adverse opinion*): Endurskoðandi telur að reikningsskilin séu það villandi eða ófullkomin að álit með fyrirvara sé ekki nægjanlegt til að gera grein fyrir þeim.